

KÖZÖSSÉGI ALAPON SZERVEZŐDŐ TERVEZÉS ÉS ÉPÍTÉS

DANUrB Építőtábor kézikönyve

A DANURB – Danube Urban Brand – nemzetközi projekt célja bemutatni, hogy a Duna menti városok egységes és egyedülálló épített, illetve szellemi-kulturális örökségüknek köszönhetően országhatárokat átívelő régiót alkotnak.

A projekt keretén belül a különféle alulról jövő és közösségi alapon szerveződő kezdeményezések nagy szerepet kaptak, mivel ezek a regionális kapcsolatos erősítésének fontos eszközei: többek között ilyenek az közösségi alapon szerveződő építőtáborok is. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Urbanisztika Tanszéke több évtizede szervez építőtáborokat, egy-egy településen már hosszú távú tartós együttműködés is kialakult (pl. Bernecebaráti). A DANURB projekt keretében erre a tudásra alapozva szerveztünk kisebb eseményeket, melyek célja a csoporttudatot erősítő alkotómunka.

Ez a módszer bemutatja, hogyan lehet közösségi összefogású és együttműködésen alapuló, helyi értékekre épülő közös tervezéssel, építéssel és kulturális események szervezésével tanítani, modellezni, támogatni a településfejlesztést és, a települési együttműködést. A közös építés és aktív környezetalakítás előmozdítja a különböző társadalmi csoportok, különböző generációk közötti párbeszéd, interakciók kialakulását. Adott esetben támogathatja az iskolák diákjai, intézmények ügyfelei, munkatársai, döntéshozói és a regionális szereplők közötti bizalomépítést.

MIÉRT CSINÁLJUK MI?

- ▶ Ösztönzi a helyiek egymás közötti és a település iránt érdeklődők együttműködését
- ▶ Segíti az együttműködési szándék valós teljesítménnyé válását
- ▶ Kültéri használati tárgyak, utcabútorok és egyéb alkotások étrehozásával láthatóvá teszi a sikeres párbeszédet
- ▶ A közösségi együttműködésen alapuló településfejlesztés eszköze

KINEK SZÓL?

Olyan helyi szervezőknek és lakóknak, akik fizikai munkával is szeretnék erősíteni városukban a társadalmi, kulturális együttműködést. Emellett szeretnék tudatosítani és a megőrzés mellett közösen alakítani a helyi értékeket.

Olyan aktivátoroknak, akik a közösségi tervezés módszerének elsajátításával kívánják újragondolni a településükkel kapcsolatos kérdéseket, problémákat.

A TÖRTÉNETÜNK

A települések hagyományos közösségi környezetük alakításához, építéséhez gyakran használták a „kalákát”, mely kölcsönös segítségnyújtáson alapuló közös munka volt. az együttműködési módszer az összetartozás érzésének erősítését és a tudásátadást is szolgálta. Ez a módszer manapság is jól ismert számos országban.

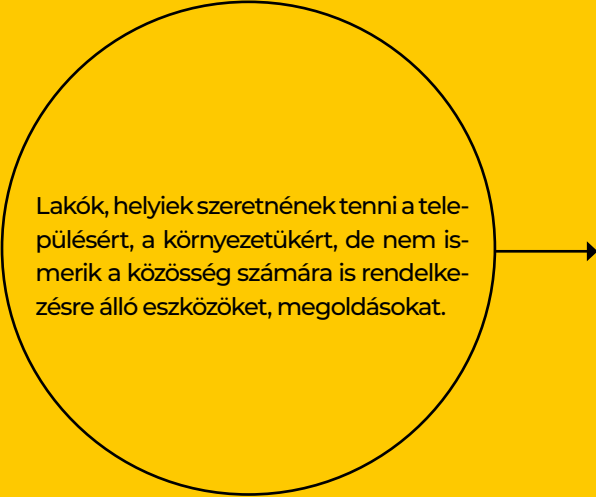
A BME Urbanisztika Tanszék több évtizede alkalmazza módszereiben egyre nagyobb szerepet kap, hogy az elméleti oktatás mellett a valóságos helyszínek, problémák vizsgálataán, megoldási folyamatainak megismerésén keresztül váljék még eredményesebbé a hallgatók tanulási folyamata. Ebből az igényből kiindulva elevenítettük fel és fejlesztettük tovább a gyakorlati tapasztalatra épülő oktatást. Ezt az oktatást összekapcsoltuk a települések közösségét erősítő helyi önkénteseket bevonó településfejlesztéssel.

kí-
hely
Ez
ek
a-

A településfejlesztést előkészítő településkutatást és tervezési munkát követően aktívan kapcsolódtunk be egy-egy település környezetalakításába . A megvalósult alkotások között kültéri bútorok vagy játszóhelyek éppúgy megtalálhatók, mint a turisztikai információs rendszer bizonyos elemei, vagy a szociális munka kereteit adó kertészet építményei, de üvegház és lekvárfőző kisüzem is épült így.

ott
é-
zs-
tül
ta.
ük
k-
tő,

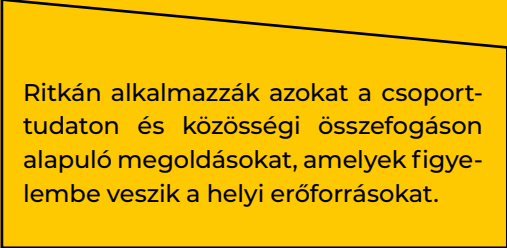
A DANUrB Építőtábor egy olyan jól adaptálható programsorozat, amely komplex módon ötvözi a felmerülő problémák értékelését, a megoldási javaslatok elemzését, illetve az érdekeltek, a helyi szakemberek, eszközök, műhelyek és az anyagi források felkutatását.A közös építés helyi kulturális eseményhez is kapcsolódhat.

Lakók, helyiek szeretnének tenni a településért, a környezetükért, de nem ismerik a közösség számára is rendelkezésre álló eszközöket, megoldásokat.

Lakóhely, település erőforrásainak közös használata, se, hogy jobban megismerjék a közösségeket és problémáikat.

Kulturális és építészeti településtörténet kutatók, lakosok és döntéshozók ismeretének támogatása.

Ritkán alkalmazzák azokat a csoporttudaton és közösségi összefogáson alapuló megoldásokat, amelyek figyelembe veszik a helyi erőforrásokat.

A közösség bevonása a település tervezésébe, településfejlesztési folyamatba a kistérségi szinten rendkívül hasznos lehet.

Önkéntesekkel, helyi erőforrásokkal kis és nagy lépésekkel előlétesíthető meg az erőforrások a szervezettség függvényében.

értékeinek, feltérképezés-értésük a lehetőségeket.

ett örökség, átadása a helyi közösségek mélyebb megismeréséhez.

ása egy-egy fejlesztési területen lehetőségeket nyújt.

yi aktivátorok célzottan az erőforrások és a kapacitások felmérése érdekében.

KULTURÁLIS FELTÉRKÉPEZÉS:

Építőtáborok esetében fontos ismerni a helyi közösségi élet sajátosságait, illetve azt, hogy milyen kulturális vagy épített öröksége van az adott településnek.

ERŐFORRÁS-TÉRKÉPEZÉS:

Fontos megismerni a helyi szereplőket és adottságokat (vállalkozók, önkéntesek, kölcsönözhető vagy könnyen hozzáférhető erőforrások)

KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG KUTATÁSA:

A meglévő értékek újrapozicionálása, a hagyományokra történő építkezés fontossága.

KÖZÖSSÉGI TERVEZÉS:

A problémák és lehetőségek csoportos megvitatása a tervezési folyamatban lépésről lépésre új információkat tár fel, ami jobb eredményekhez vezet.

ERŐFORRÁS:

Pénz helyett a "kölcsonáru" használata ma sem ismeretlen kistelepüléseken. Az erőforrások (anyagi, fizikai) újrendezésével, optimális erőbefektetéssel látványos közös érték jöhet létre (például egy épület).

KÖZÖSSÉGI DIALÓGUS:

Számos esetben maga a párbeszéd megoldást eredményez, további aktivitás nélkül is.

ÖNKÉNTES BEVONÁS:

Az építőtáborok egyik alapeszméje a helyi lakosok, vállalkozók vagy külső aktivátorok (pl. egyetemi hallgatók) önkéntes tevékenysége.

MIÉRT CSINÁLD?

- Erősíti a csoporttudatot és a közösséget
- Közös célt és eszközt ad a helyi együttműködés megerősítéséhez
- Látványos eredmény érhető el a közös gondolkodásnak és közös munkának köszönhetően
- A településfejlesztés fontos eszköze a közösségek bevonása
- Elsősorban motiváció és elhivatottság kell hozzá, kis pénzügyi ráfordítással is látványos eredmény érhető el

MI KELL HOZZÁ?

- a hely iránt elkötelezett aktív, motivált szervezetek, intézmények
- megvalósításban aktívan részt vevő önkéntes közösség
- támogatást, erőforrást adó helyi "donorok"
- az építés részfeladatait támogató helyi szakemberek műhelyek

HOGYAN CSINÁLD?

- 1** érdekelt önkéntesek, szervezetek csoportba szervezése
- 2** adatgyűjtés, -elemzés és helyzetértékelés
- 3** feladatmeghatározás, programalkotás
- 4** (közösségi) tervezési folyamat különféle módszerekkel (önálló tervezés, közösségben tervezés, részvételi tervezés)
- 5** különféle tervezési fázisok meghatározása, lebonyolítása (koncepció, tervek bemutatása a közösségnek, döntéshozóknak)
- 6** végleges terv, produktum kiválasztása
- 7** folyamattervezés az erőforrások tekintetében, gazdasági tervezés, szerkezetismeret bővítése
- 8** megvalósítás megszervezése (felelősök, szerepvállalás, eszközök, erőforrások)
- 9** munkavédelmi és anyagismeret, építési eszközök megismertetése a résztvevőkkel
- 10** építés, együttműködési gyakorlatok, csoportmunka
- 11** használat előkészítése
- 12** programkövetés, elemzés
- 13** marketing- és publikációs feladatok elvégzése

IMPRESSZUM

Felelős kiadó:

Kortárs Építészeti Központ Alapítvány

1111 Budapest, Bartók Béla út 10-12.

www.kek.org.hu

Design:

Tóth Teodóra

Közreműködők:

Barangó Bajtai Zoltán, Dávida Eszter, Jeczko Mercédesz,
Klaniczay János, Szőke Tímea, Zalasch Tímea, Budapest100
csapat, BME ÉPK Urbansztika Tanszék, kultúrAktív Egyesület,
Oikodrom, Való Egyesület.

A projekt a Duna Transznacionális Programból, az Európai
Regionális Fejlesztési Alap támogatásával, az Európai Unió
és a Magyar Állam társfinanszírozásával valósul meg.

Ha felkeltettük az érdeklődésedet, és te is szívesen szerveznél DANURB Építőtábort, akkor vedd fel velünk a kapcsolatot, vagy további információkért látogass el a honlapunkra!

Írj nekünk:

DANURB@KEK.ORG.HU

Kövess minket:

**FACEBOOK.COM/
KORTARSEPITESZETIKOZPONT**

Web:

**KEK.ORG.HU
URBANISZTIKA.BME.HU/CATEGORY/
ESEMENYEK/ALKOTOTABOR/**

